

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljeno list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Koptarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 im 2996. - List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Koptarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Veličastna oddolžitev za trpljenje slovenskih vojakov v svetovni vojni

Judenburg v spomin slovenskih fantov in mož

Judenburg se pripravlja za veliki dan

Judenburg, 9. nov. 1935.

Judenburg bo še desetletja ostal v spominu slovenskih mož in fantov, ki jih je svetovna vojna pahnila v dolgoletno trpljenje. Kakor ne bodo pozabili Galicije in Karpatov, Doberdoba in Tirola, tako tudi Judenburga ne bodo. Tudi on nosi delež na trpljenju našega naroda. Čeprav je bilo to mesto daleč v zaledju, je vendar moralo pripraviti prostor za 83 slovenskih grobov.

Judenburg! Pogrebni zavod slovenskih fantov! Tu se je v najstrašnejših letih zbiral cvet našega naroda: zastavni fantje in fantiči, komaj šoli odrasli, poleg njih pa zreli možje, ki so morali zapustiti družino in hišo in grunt in oditi v morečo negotovost. Mesec za mesecem so iz tega mesta odhajali tisoči na bojišča, v trpljenje in smrt. Tisoči in tisoči se niso več vrnili. V slovenske domove pa se je naselila žalost.

Vojnim žrtvam Slovenci izkazujejo globoko spoštovanje. Ni skoraj županije, kjer bi ne imeli spomenika padlim vojakom. Prav je zato, da je dobil tudi Judenburg spomenik našim vojnim tovarišem, ki so tu došli. Saj to mesto naših fantov ni le enkrat sprejemalo; izmognani, bolni in sestradani so se tu smeli vračati z bojnih polj, da so se po par mesecih zopet vrnili v trpljenje. Marsikdo pa se ni vrnil na bojno polje. Smrt se ga je usmilila v zaledju. Zaradi tega pa te žrtve niso nič manjše.

Pobudo za postavitve spomenika umrlih vojakov na judenburškem pokopališču je dal gozp. svetnik Franc Schenk, vodja tujsko-prometnega oddelka tukajšnje občine, ki ima za mesto velike zasluge. Ko se je pečal s preureditvijo in polepšanjem mestnega pokopališča, mu je prišlo na misel, da bi opustilo dolgo vrsto zanemarjenih vojaških grobov, kosti vojakov pa prenesli v posebno grobnico na sredi pokopališča. Za vojaško grobnico so porabili neko precej zanemarljivo pokopališko kapelo, katero so pod vodstvom stavbenika Herberta Feliceja okusno preuredili, ozir. restavrirali. Gospodu svetniku je veliko pomagal mestni poveljnik g. major Fruhwirth, ki je tudi vodja tukajšnjih društev bivših bojevnikov. V kapeli je sicer zelo malo prostora, niti tri metre

nima premera, vendar pa je prostor lepo izrabljen in napravi močen vtis. Ozadje kapele krasijo velika fresko-slika, delo domačega umetnika, ravnatelja Thoma, ki predstavlja umirajočega vojaka na bojnem polju. Vojakove oči so uprte kvišku v nebeško glorio, sredi katere se blešči — križ. Pod sliko je enostavna marmorna menza, na kateri prednji strani so z rdečimi črkami vklesana imena umrlih junakov, razdeljena na štiri polja, ki jih loči preprost križ. Na oltarni menzi je marmornat nastavek za srebrni venec slovenskih bojevnikov. Tla kapelice so vsa iz marmorja in predstavljajo vhod v grobnico, kjer počivajo kosti naših tovarišev. Kapelica stoji med dvema mogotima lipama, obdana od majhnega, a okusnega parka.

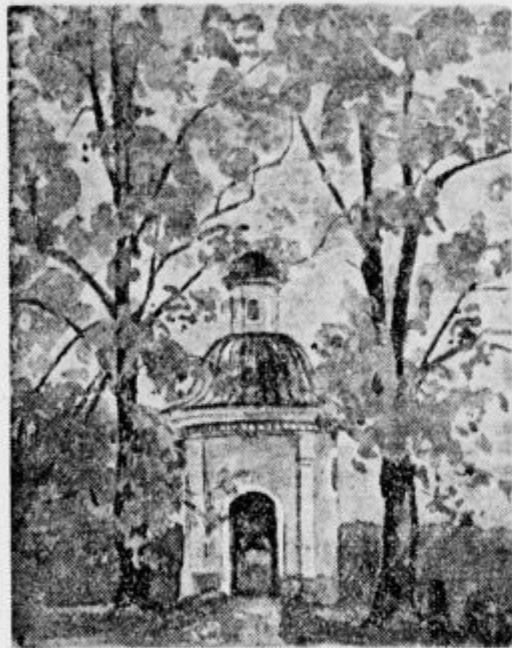
Za blagoslovitev tega lepega spomenika se vse mesto pripravlja. Vsa poslopja so v zastavah. S stolpa župne cerkve vihra tudi jugoslovanska trobojnica. Slovesnosti se udeležijo tudi zastopnik štajerskega deželnega glavarja dr. Kren, škofa pa bo zastopal divizijski župnik dr. Maurer, ki bo opravil sv. mašo in blagoslovil spomenik.

Judenburg je še vedno tak kot je bil; samo kranjskih Janezov manjka. Ljudje jih imajo v dobrem spominu. Judenburg bi tako po legi, kakor tudi po drugih okoliščinah primerjali z našim Kranjem. Okrog kolodvora onstran Mure tovarne in delavske predmestja, potem se pa preko orjaškega novega mostu in po položni cesti dvigneš v mesto samo. Prostor, kjer so bile včasih slovite barake, danes ne spoznaš več. Deloma je zazidan, deloma vrnjen prvotnemu namenu. Mesto samo se je pa prav malo spremenilo.

Vsak čas morajo pridrdati avtobusi z našimi »Janezci«. Če se le ne bodo kje zamudili. Terena za »manevre« je na 350 km dolgi progi dovolj! In pa dež — da bi ga kokljali! Okoliški hribi so beli, mrzla burja brije; menda vendar ne bomo jutri na belo vsatili!

Ljudstvo se zbira k pozdravnemu večeru, ki ga nočijo prirediti našim fantom. Vojaška godba bo zaigrala, združeni pevski zbori jim bodo zapeli, naši pa odpeli. Prav je tako! Če drugega ne, smo se vojniki na grobovih svojih tovarišev morali naučiti — ljubezni.

Ob spominski kapelici

Veličasten sprevod

V nedeljo zjutraj so topiči z gradu naznanili začetek izredne slovesnosti. Vse ulice so bile polne občinstva, ki je slovenske zastopnike živahno pozdravljalo. Ob 8 je imel v stolnici za padlimi žrtvami v svetovni vojni župnik Hafner službo božjo. — Slovesnega sprejema na Glavnem trgu ni bilo, ker je bil deželni glavar dr. Štepan iz Gradača zadržan. Namesto njega pa je prišel deželni svetnik Kren. Ob pol 10 je župan dr. Haidacher na Glavnem trgu pozdravil zastopnike korporacij, nakar se je razvil sprevod z godbo na čelu na pokopališče. Jugoslovansko delegacijo so v sprevodu vodili zastopnik bana banški svetnik dr. Vončina, zastopnik ljubljanskega škofa župnik Hafner, podžupan prof. Jarec in Zebot in magistratni ravnatelj Šubert iz Celja. Številni so bili gostje iz Ljubljane, Maribora, Kranja, Trčaja in ostalih delov Slovenije. Nosili so krasne vence in šopke. Ogromne množice ljudstva, veterani, vojaki, hajmver in druge korporacije so zasedli ves veliki prostor na pokopališču in zraven njega. Kljub ogromnim množicam je vladal vzoren red.

Sv. maša in blagoslov spominske kapele

Kapelica, v kateri so shranjeni telesni ostanki nesrečnih judenburških žrtev, stoji med dvema velikima lipama na zahodni strani pokopališča. Sv. mašo zadušnico za judenburškimi žrtvami je daroval divizijski vojaški župnik dr. Maurer iz Gradača ob asistenci judenburškega okrožnega dekana ter slovenskega župnika Hafnerja. Vojaška godba je igrala Šubertovo mašo, vojaška četa pa je oddajala častne salve.

Po končani sv. maši je divizijski župnik dr. Maurer svečano blagoslovil spominsko kapelico. Imel je lep uvodni govor, v katerem je spoudarjal, naj bi bila današnja skupna avstrijsko-jugoslovanska slovesnost in skupen grob slovenskih in nemških vojakov temelj, da bi se narodi in države sporazumele med seboj in preprečile novo

svetovno vojno. Naj počivajo žrtve preteklih vojn v miru. Pevci iz Ljubljane so zapeli »Blagor mu, ki ni bil vojak«.

Za njim je govoril zastopnik ljubljanskega škofa župnik Hafner, najprej v slovenščini, nato pa v nemščini. Tudi on je podčrtal naše želje in težnje po trajnem miru ter izrazil upanje, naj bi obe državi delovali na to, kar danes ob spominu na žrtve svetovne vojne vsi želimo, da se ohrani ljubi mir in najdejo pravi temelji za sporazumno sodelovanje dveh narodov. Govornik je poudarjal, da smo tudi Slovenci prispevali svoj delež k zgraditvi lepega spomenika judenburškim žrtvam in da smo kljub oddaljenosti prispevali v Judenburg v častnem številu. Prinesli smo žaro s slovensko zemljo iz Ljubljane, z Brezij in iz drugih slovenskih krajev, prinesli smo vence, cvetlice in slovenskega lipovega lista in vse to bomo položili na skupen grob naših nesrečnih žrtev. Vas, Judenburžani, je dejal g. Hafner, da ne propade, če čuvate to grobnico naših junakov, da ne propade. Govor župnika Hafnerja je napravil na vse navzoče globok vtis.

Za župnikom Hafnerjem je govoril bivši častnik 17. pehotnega polka Kautz, nato pa je govoril predsednik judenburškega odbora za postavitve spomenika, zbornični svetnik Schenk, ki se je najbolj trudil za postavitve spomenika. Schenk

je nato pozval domačega župana, naj sprejme spomenik v varstvo. Župan dr. Haidacher je nato svečano obljubil, da bo občina spomenik vedno čuvala, da ne propade.

Slovenska pesem v Judenburgu

Ginljivo je bilo, ko je nato pevski zbor iz Ljubljane zapel »Vigred se povrne«. Slovenska pesem je nekam čudno odmevala po krajih, ki so nekdanje bili slovenski, kar predvsem priča veliko število slovenskih imen.

Po govorih in petju so številne avstrijske in jugoslovanske korporacije in delegacije položile s posebnimi nagovori na skupen grob judenburških žrtev v kapelici krasne vence in šopke jesenskega cvetja. Župnik Hafner je sprejemal te darove in se zahvaljeval zanje v imenu Slovencev. Na grob je položil marmornato žaro s prstjo slovenske zemlje. Pokleknil je na grob in molil. Ta trenutek je bil izredno ginljiv.

V slovenski delegaciji sta bila za bojevnike Rado Šturm in dr. Megušar ter številni drugi slovenski bojevniki.

Po svečanostih na pokopališču je bil mimohod čet na glavnem trgu, nato pa svečan banket v hotelu »Post«.

V prisotnosti kneza-namestnika

Otvoritev pančevskega mostu

Proga in most sta stala do 477 milijonov Din

Belgrad, 10. nov. m. Davi je bil na zelo svečan način izročen prometu novi most med Belgradom in Pančevom. Že na vse zgodaj zjutraj so se začeli zbirati Belgračani okrog mosta. Okrog 10 pa so pričeli prihajati številni avtomobili z narodnimi poslanci, občinskimi svetniki, predstavniki raznih korporacij in skoraj vsi belgrajski diplomati. Vsi častojanstveniki so se zbrali na častni tribuni, ki je bila postavljena blizu mostu in kjer je ob otvoritvi mostu presekala knez-namestnik Pavle otvoritveni trak ter izročil tako mostu prometu. Kmalu so prišli tudi posamezni ministri in nekoliko pred 11. uro se je pripeljal najprej notranji minister dr. Korošec, za njim pa predsednik vlade dr. Stojadinović. Točno ob 11 sta prispela kraljevska namestnika dr. Perović in dr. Stanković, nakar je vojaška godba zaigrala državno himno. Množica je navdušeno pozdravila prihod kneza namestnika Pavla. Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je obšel četo kraljeve garde ter nato stopil na slavnostno tribuno.

Govor min. Behmena

Nato je imel namestnik prometnega ministra, minister brez listnice Šefkija Behmena, tale govor: Vaše kraljevske Visočanstvo! Gospoda kraljevska namestnika! Gospodje! Takoj po zmogovitvi vojni in zedinjenju z ostalimi deli našega naroda se je pokazala nujna potreba, da se novi kraj, ki so bili dotlej zvezani s prestolnico Avstro-Ogrske, zvežejo z Belgradom, prestolnico mile nam domovine Jugoslavije. Potrebno je bilo mnogo truda in stroškov za zgradnjo železniškega omrežja v ta namen, ker si močne države ni moči misliti brez dobrih zvez, zlasti železniških. V vrsti teh najnujnejših potreb je bila tudi zveza vsega Banata z Belgradom in preko njega z južnimi deli države in dalje z morjem. Dolgo je bilo treba čakati na izvedbo te najnujnejše potrebe, saj je bilo treba premostiti našo največjo reko; zaradi tega mostu je zveza Banata z Belgradom najdražja v vsej državi. Zgraditi je bilo treba most čez Donavo in most čez Kaniš. Tako sta samo ta dva objekta stala 377 milijonov Din in je razumljivo, da je bilo treba čakati, preden se je moglo tako veličansko delo izvršiti.

Zgradnjo mostov smo začeli meseca maja 1928, končala se je pa leta 1933. V mostova je vgrajenih 23.200 ton železa. Fundiranje je izvršila nemška tverda Siemens Bauunion, konstrukcije je pa dobavila in montirala skupina nemških tvornic »Nemški mostovni konzorcij«. Veličastno je to delo moderne tehnike in mi izrekamo priznanje njegovim tvorcem.

Z dograditvijo mostov je bilo najhujše delo gotovo, treba je bilo pa še izsušiti pančevsko močvirje in zgraditi železniško zvezo Pančeva z Belgradom, to je napraviti obrambni nasip in dograditi progo, dolgo več ko 20 km. Dalje je bilo treba podaljšati in razširiti staro postajo Belgrad — Klanica v veliko postajo s šest do sedem tirov in s potrebnimi skladišči, z dovoznimi cestami itd. Gradnja se je začela avgusta 1933, končala

se je pa koncem oktobra letos. Novi del proge se začne pri Kuli Nebojši in pelje do vhoda na postajo Pančevo — predmestje. Ta novi del proge z novo postajo Belgrad—Donjigrad in Belgrad — Dunav brez omenjenih mostov je stal okoli 97 milj. Din. Dela je izvršila družba »Batignolles« iz Pariza s popolnim uspehom. Skupni stroški so torej znašali za to progo okoli 477 milj. Din. Res, zelo draga zveza, toda za gospodarske interese vsekakor vredna žrtev, da niti ne omenim posebnega pomena te proge na političnem, gospodarskem in obrambnem polju za vso našo veliko državo. Bog daj, da nam bo to delo v srečo! Ta nova arterija bo v čast in ponos našega vzvišenega kralja, čigar ime bo za večne čase blestelo na tem najlepšem objektu naše države in opozarjalo naše potomce na neizmerno žrtve naših prednikov in na neizmerno zasluge najvišjega zaščitnika velikih del te države, ki mu ni bilo eno, da bi sam otvoril to pot slave svoje zmogovite vojske. Toda iz njegove svete žrtve je vstal lik mladega kralja, ki gledamo v njem vsi vtelešene velike načrte velikega kralja.

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. in ves kraljevski dom!

★

Pred sestankom skupščine

Belgrad, 10. nov. m. V političnih krogih vlada še vedno veliko zanimanje za bodoče volitve stalnih skupščinskih odborov, ki se bodo vršile v torek popoldne ob 5. Ze sedaj je jasno, da ima vse manj izgledov ona skupščinska struja, ki je za to, da se pri teh volitvah nastopi s posebnimi listami, ker se vidi sedaj, da razpolaga vlada v skupščini s solidno večino, na katero se bo naslonila pri izvajanju svojega delovnega programa. Značilno je tudi to, da h klubu JRZ v Narodni skupščini pristopa vedno več radikalov, in sicer onih, ki doslej še niso pristopili ne v klub JRZ, ne v klub skupščinske večine. Ti poslanci izjavljajo, da sedaj vse bolj prevladuje ideja, da mora poslanski klub JRZ zbrati večino radikalnih poslancev v skupščini. Število teh poslancev se ceni na 170 in to tembolj, ker se je ustanovila nova stranka, katere sestavni del je poleg bivše SLS še bivša JMO in bivša Narodna radikalna stranka.

Ljotičev shod

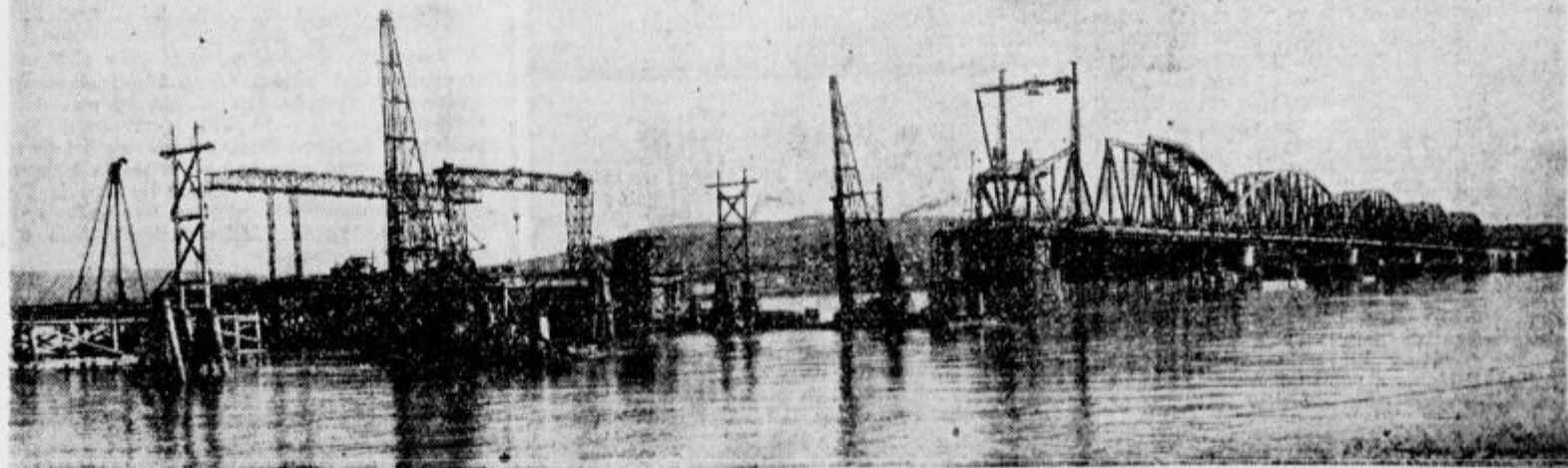
Belgrad, 10. nov. m. Danes popoldne je imel v tukajšnjem hotelu »Slavija« shod vodja politične grupacije »Zbor« Dimitrije Ljotić. Na tem shodu se je Ljotić izrazil proti demokraciji, proti parlamentarizmu in proti strankarstvu. Čeprav je dejal, da je proti diktaturi, je v svojem govoru propahtal za čisti fašizem.

150 gostov iz Slovenije

Iz Ljubljane so vozili trije veliki avtobusi in številna privatna vozila. Ljubljanečani so prišli v Judenburg z dveurno zamudo šele okrog pol 10. Mariborčani, ki so jih predstavljali občinski svetniki in Roglič, vrtnar Jemec in trgovca Kovačič, so se pripeljali s Putnikovim avtobusom čez Dravograd in Labud pravočasno v soboto okrog pol 7 zvečer. Ljubljanski podžupan prof. Jarec in mariborski podžupan Franjo Zebot sta s nekaterimi drugimi udeleženci iz Slovenije prispela s vlakom. Vsega skupaj je bilo iz Slovenije okoli 150 gostov.

Dobrodošlica Judenburžanov

V soboto zvečer so priredili meščani v Judenburgu pozdravni večer. Jugoslovanske goste, zastopnike korporacij in bivše bojevnike in rojake iz pešpolka je s prisrčno dobrodošlico pozdravil judenburški župan dr. Haidacher. Igrala je tudi vojaška godba iz Gradača. Judenburški pevski zbori so zapeli štajerske pesmi, odgovorili pa so župnik Hafner in drugi slovenski govorniki ter pevski zbor iz Ljubljane s slovenskimi narodnimi pesmimi. Pozdrav je bil zares prisrčen.

Sestanek JRZ na Jesenicah

Poročilo ministra dr. M. Kreka

Kljub temu, da smo bili šele v petek obveščeni, da nas bo v soboto obiskal min. brez portf. dr. Krek, se nam je v tem kratkem času posrečilo zbrati vse naše zaupnike v Jesenicah. Po šestih letih je teh tristo mož zopet pogledalo svobodno svojim voditeljem v obraz in se pomenilo z njimi. Ko je dr. Bergelj, predsednik JRZ na Jesenicah, otvoril sestanek, je takoj izročil besedo burno pozdravljenemu dr. Kreku, da nam obrazloži sedanjost politični položaj. Dr. Krek je nato z njemu lastno jasnostjo označil sedanjo politično kombinacijo kot napor vseh združenih pozitivnih sil, da se država iz kaosa, katerega nam je zapustila diktatura, privede v redni, svobodni parlamentarni režim. Ljudje, ki so v Sloveniji po 6. jan. izvajali režim, niso izvajali ampak zlorabljali in tako odbijali ljudstvo od sebe. Ljudska stranka pa je že od svojega početka imela program, kateri je izšel iz ljudstva in pomenil prepričanje vsakega Slovenca, slovenske družine, slovenske vasi in slovenskega naroda, ter tako odražal njegovo voljo. Edino to je tudi vzrok, da smo kljub strašnim žrtvam, preganjanjem, razpustitvam, kaznim, konfinacijam in ječam s tako politično zrelostjo preživeli prejšnji režim. Medtem, ko se je državi škodovalo na vseh straneh, so se pojavili nekateri »voditelji države«, ki so dve tretjini državljanov preglašili za protidržavne. Taka država sploh nima pravice do svojega obstoja. Toda izkazalo se je, da ti ljudje lažejo, država je ostala in začela novo življenje, kakor hitro so se oni umaknili. Narod je pokazal vso svojo politično disciplino in državotvornost. Če bi odgovarjali na storjene krivice z novo krivico, bi se pri nas ljudje vsak dan pobijali med seboj in naša država bi postala Balkan v najslabšem pomenu besede. Nato je orisal trnjevo pot slovenskega naroda v teh letih do sedanje-

ga režima. Prikladal nam je v spomin čase, ko so nas, ker nismo šli na volitve, pritevali, spomnil na čase, ko so nas, ker smo se udeležili občinskih volitev, odštevili. Omenil na široko zadnje volitve in razložil, zakaj smo ostali doma. Naša abstinenca je pokazala našo voljo za drugačno delo v državi. Jevtičev parlament je takoj pokazal svojo zrelost, ko je morala Jevtičeva cenzura pleniti govore Jevtičevih poslancev. Tako je nujno moralo priti do sedanje vlade. Neprimerno orodje ima za izvajanje svojih nalog, a poslužiti se ga mora. Oktroiranje je nevarna stvar; če bi se pričelo danes, kdo nam jamči, da se ne bo jutri nadaljevalo. Če sami zahtevamo, da se zakon izpolnjuje, ga moramo najprej sami izpolniti. Letos so volitve nemogoče že zaradi tega, ker bi bilo odločno, saj pravi slovenski pregovor: dvakrat se seliti ali enkrat pogoreti. Naša naloga je, delati za politično normalizacijo in tako državo pripeljati v boljše razmere. Zanašamo se na narod in značje. Vse mož in Vašo poštrevanost. Vi sami boste sodili o našem delu. Naša disciplina, državljanska izobrazbenost in kvaliteta Vaših poslancev, to so edini faktorji, ki so nam malemu narodu na razpolago. Naš narod je bil trden in značjen in je neomajno sledil svojemu voditelju dr. Koroscu. (=Zivel dr. Koroscu!) In v tem je njegova moč, zavest, da gre narod za njim. In vera, da naše žrtve ne bodo brezploдне, da jim bo Bog naklonil svoj blagoslov, to je, kar nam daje pogum pri našem delu.

Nato so začeli posamezni udeleženci sestanka staviti svoja vprašanja, katerih največ se je tikalo postopanja davčne uprave v Radovljici, ki je, kakor je vsej javnosti znano, eno najhujših. Po daljši debati, ki je pokazala vse zaupanje naših ljudi, ki je dr. Bergelj izrekel zahvalo dr. Kreku in ka, ej dr. Bergelj izrekel zahvalo dr. Kreku in sestanku zaključil, nakar so se ljudje počasi razšli.

Popolno soglasje na skupščini DZ

Delavska zbornica o delavstvu

Ljubljana, 10. novembra.

Danes dopoldne je bila v dvorani Delavske zbornice 2. redna skupščina Delavske zbornice (po zadnjih volitvah), o kateri so delegati pretresali predvsem proračun DZ za prihodnje leto. Od 60 delegatov se jih je skupščini udeležilo 57.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Alojzij Sedej, ki je v svojem govoru pozdravil zastopnika g. bana, banskega svetnika g. dr. Karolina ter vse navzoče. Spominjal se je žrtve rudniške nesreče v Rtnju ter umrlega namestnika delegata g. Jožeta Rutarja. Spomin pokojnih so delegati primerno počastili. Iz predsedniškega poročila posnemamo, da je odločil delegatski mandat g. Anton Bajt (NSZ), mesto katerega je dobil mandat g. Drago Knez iz Hude jame.

Predsednik je omenjal poslabšanje glade rudarskega pokojniškega zavarovanja, ker je bil žrtan pokojniški sklad, iz katerega so dobivali upokojenci znesek 4.000.000 Din, mesto tega pa je bil osnovan centralni fond za sanacijo bratovskih skladov, ki pa ne bo donal 1.000.000 Dinarjev. Rudarskim okrajem grozi nesreča, ker se država naročila premoga prenašajo na jug, tako, da so slovenski rudniki morali znižati produkcijo že za 50 odstotkov. V zadnjih 6 mesecih je bilo v Sloveniji 12 stavk.

Za tem je poročal tajnik g. Uratnik. (Njegovo poročilo je bilo v izvirniku objavljeno že v nedeljskem »Slovenec«).

Blagajnik g. Čelešnik je podal poročilo o računskem zaključku za pretekli dve dobi. Poudarjal je zahtevo, da bi smel o uporabi denarja ter o višini proračuna odločiti le plenum zbornice, minister za socialno politiko pa bi moral imeti le pravico kontrole.

V imenu finančne kontrole je govoril g. Petljan, ki je predlagal blagajniku in vsemu odboru razrešnico.

Razvila se je obsežna debata, v katerem so posamezni delegati soglasno opisovali položaj delavstva v Sloveniji. Petljan (soc.) je govoril o krizi socialnega zavarovanja, ki bi morala biti izpopolnjena in enotna. Zakoni, ki so le na papirju, se morajo izvajati. Delavstvo zahteva popolno svobodo koalicije, da se bo znalo samo braniti. Kosem (NSZ) je poudarjal potrebo zakona o minimalnih mezdah, brez katere ni mogoča socialna zaščita, zahteval je obveznost kolektivnih pogodb ter se v imenu kluba NSZ izjavil za razrešnico odboru. Jakomin (soc.) je zahteval večjo prožnost inspekcije dela glede izvajanja delovnega časa in predlagal, da zbornica ukrene vse potrebno za zaščito delavskih zaupnikov. Dr. Bohinjec (NSZ) je naglašal, da bi morale biti javne oblasti bolj živahne glede delavske zaščite, da bi poudarjal potrebo po socialno-političnih referentih pri okrajnih glavarstvih. Predlagal je: »Skupščina DZ naroča upravnemu odboru, da takoj pristopi k sistematičnemu organiziranju za uvedbo invalidnega, starostnega in posmrtninskega zavarovanja delavcev na ta način, da izvede intenzivno propagando za uvedbo teh panog zavarovanja med vsemi sloji, zlasti med kmetijskim ljudstvom potom kmetijskih občin in strokovnih zastopstev kmetijskih interesov, zakaj omenjene panoge zavarovanja niso nič manj v interesu naše kmetijske hiše, kakor v interesu delavcev samih.

V imenu JSZ je izjavil ing. Zumer: Naše strokovna zveza) je izjavil ing. Zumer: Naše strokovno združenje je pač v veliki zadostojenosti, ko čujemo danes precej drugačne glasove, kot smo jih na tem mestu čuli pred enim ali dvema letoma. Gromovništvo, da je narodni socializem na pohodu, se je spremenilo v pozivanje, da ob največji depresiji ni krize v DZ, ampak, da je kompaktna kot doslej še nikoli. Prepričani smo, da bo ta kompaktnost najboljši porok za uspešno sodelovanje delavske zbornice v bodočnosti in tako pot se nam zdi edina, da bo Delavska zbornica izpolnila misijo, ki ji je od vsega slovenskega delavstva poverjena. Predlagal je:

»Zadnje dni prihajajo položnice na delavske konzume, s katerimi se odmerja družbeni davek konzumom za l. 1934, za letošnje leto položnice še pritiske. Tega slovenski narod še ni doživel, da se pritiske z davčnim vijakom tudi na konzumno zadržiš, ki je bilo v vseh časih prosto davka. Predsedstvo DZ naj nujno opozori pristojne oblasti na usodnost takega koraka, ki bo porušil to, s čimer so Slovenci lahko pred drugimi narodi ponosni, to je s svojim zadržištvom.«

Drugi predlog se glasi: »Skupščina DZ se priključuje zahtevam delavskih in kmetijskih strokovnih organizacij in apelira na ministarstvo za socialno politiko, da najbolj nujno omogoči volitve v zavode delavsko-kmetijskega bolniškega in neugodnega zavarovanja.«

Govorili so nato še Godnik (soc.), Zemljič (NSZ) in Jelen (soc.). Nato je bil soglasno sprejet predlog za razrešnico ter vseh pet vloženih predlogov.

O proračuna je poročal Čelešnik. Proračun DZ navaja 2.000.000 Din dohodkov od predpisa pri nosilcih soc. zavarovanja, to je OUZD, bratovskih skladov in Trgovskem boln. društvu. Od tega pa mora oddajati DZ po 100.000 Din SUZOR-ju, tako, da ji ostane le 168.000 Din. Lastnih dohodkov ima DZ 519.000 Din, tako, da znaša ves proračun 2.199.000 Din. Po kratki debati je bil ves proračun soglasno sprejet. V imenu kršč. socialistov je g. Rozman poudarjal, da glasujejo v nasprotju z lanskim letom zato za proračun, ker so se izpolnile nekatere zahteve.

Sprejeta sta bila nato soglasno po kratki debati še pravilnik o podpornem fondu za preganjane delavske zaupnike ter službeni pravilnik za nameščence DZ. Ob 2 popoldne je predsednik Sedej zaključil zborovanje, poudarjajoč siogo in konstruktivno delo Delavske zbornice.

Za enotno organizacijo dobrovoljcev

Trbovlje, 10. novembra.

Danes so se zbrali v Trbovljah zastopniki Zveze Maistrovih borcev iz Maribora, Legije koroških borcev iz Trbovelj in Ljubljane ter Združenja vojnih dobrovoljcev-borcev za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije iz Zagreba na skupnem sestanku, na katerem so razpravljali o ustanovitvi skupne organizacije, ki naj bi združila vsa ta društva v enotni zvezi. Sestanka so se kot gostje udeležili tudi zastopniki glavnega odbora in ljubljanske okrajne organizacije Zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije. Za predsednika zborovanja je bil soglasno izvoljen predsednik zagrebške organizacije g. Miller. Zborovanje, ki se je začelo okrog 9, je trajalo čez popoldne in zborovalci so po daljših debatah, katere so dokazale trdno voljo vseh, da se ustanovi enotna organizacija dobrovoljcev, prišli do sklepa, da o definitivni sklenitvi ustanovitve zveze v predlaganih oblikah ne morejo odločiti, pač pa so si bili vsi edini v tem, da bodo posamezne organizacije predložile v odobritev svojem članstvu sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

RESOLUCIJA

sprejeta na zborovanju zastopnikov Združenja vojnih dobrovoljcev za osvoboditev severnih krajev s sedežem v Zagrebu, Zveze Maistrovih borcev iz Maribora in Legije koroških borcev v Trbovljah in Ljubljani predlaga po izčrpnem razmotrivanju vseh vprašanj sledeče sklepe:

da stvorijo Združenje vojnih dobrovoljcev — borcev za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije s sedežem v Zagrebu, katero temu primerno priproji in spremeni pravila tako, da predvideva delo v sekcijah. Ta sklep naj bo prvi korak za vsedržavno organizacijo dobrovoljcev Jugoslavije.

V ta namen bodo sklicale priprave te organizacije izredne občne zbere svojega članstva do konca tega leta. Po izvršenih običnih zbiorih skliče Legija koroških borcev v Trbovljah ponovno konferenco pooblaščenih delegatov omenjenih treh organizacij, da se izpelje končna združitve.

Resolucijo so podpisale vse tri organizacije in upamo, da bodo občni zbiri vseh treh organizacij sklepe resolucije potrdili, s čimer bo dana možnost, da se ustanovi tako zelo potrebna enotna organizacija dobrovoljcev. Obširneje poročilo o sestanku bo priobčilo torkova redna izdaja »Slovenec«.

Zborovanje ljudskih vseučilišč

Belgrad, 10. nov. m. Danes je zaključilo delo kongres ljudskih univerz. Po zelo živahni debati, ki je trajala ves dopoldan, je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva uveljavljanje zakona, ki bi rešil pravni položaj ljudskih univerz. Prosvetni minister naj bi bil varuh teh univerz. Končno je bil izvoljen poseben izvršni odbor, ki naj sestavi pravila in pripravi vse potrebno za ustanovitev Zveze ljudskih univerz. V tem odboru sta zastopnika mariborske ljudske univerze ing. Kukovec in ljubljanske prof. Ljuba Jurkovič. Izvršni odbor se bo sestel v Zagrebu ter bo izdelal pravila in jih nato predložil v pretros vsem ljudskim univerzam v državi.

Sassebanah padel Ves Ogaden italijanski

Pariz, 10. novembra. AA. Havasov posebni vojni dopisnik poroča z južnega bojišča: Cete generala Grazianija so zavzele Sassebanah in prodirajo zdaj proti Gigiga, ki so od njega za trenutek oddaljene nekaj manj od 200 km. Gigiga je važna prometna točka, ki obvlada cesto iz Addis Abebe v Berbero, glavno mesto britanske Somalije. Zdaj je ves Ogaden v italijanskih rokah.

Prodiranje ustavljeno De Bono pride v Makalo

Reuter poroča: Glavno zanimanje Abesincev zdaj ni več obrnjeno na severno bojišče, temveč na južno. Armada generala Grazianija, ki jo je slabo vreme dolgo oviralo je nepričakovano začela operacije večjega sloga. Posebno po padcu Gorahaja je pričakovati vsak trenutek italijanskega napada na tem bojišču. Na severnem bojišču se zdi, da so Italijani zasedbo Makale dosegli svoj cilj. Tako se je središče dogodkov premaknilo na zapad, kjer grozi pri Setitu ofenziva Italijanov. Abesinci računajo, da se bo moral ras Sejjum, ki se zmerom drži visoko planoto Tembjeno, po cesarjevemu nalogu umakniti. Začelo je spet hudo deževje, ki ovira Italijane, tako da so morali nekateri bataljoni črnih sraj, ki so prodirali južno od Makale, do kolena gaziti blato, a vzlic temu so prehodili v enem dnevu 20 milj.

Reuterjevi dopisniki poročajo, da je težko naslikati točni položaj abesinskih vojsk v severnih in južnih odsekih. V Adis Abebo prihajajoče vesti so precej nepopolne. Niti v uradnih krogih nimajo pravih poročil. V prestolnici govore, da so boji okoli Gorahaja terjali smrt 12 Abesincev, 60 jih je bilo pa ranjenih. Reuterjev dopisnik pri severni italijanski armadi poroča, da so Italijani od začetka operacij, to je od 3. oktobra, izgubili enega častnika in tri vojake, štirje častniki, šest vojakov redne vojske in 61 askarov je bil pa ranjenih. 32 askarov je padlo, ujetnikov niso Italijani nič izgubili.

V Adis Abebi mislijo, da bodo Italijani prodirali čez čez gorsko verigo Amba-Alagi in da se bodo v teh gorah Abesinci prvič resneje postavili v bran.

Danes pričakujejo v Makali prihoda

vrhovnega poveljnika generala de Bona. Pri tej priliki bodo najvišji verski poglavarji zasedenih krajev na kar najsvetečnejši način med cerkvenimi obredi izjavili svojo pokorščino in pokorščino svojih vernikov Italiji. V zvezi s tem se je začela tudi proslava današnjega rojstnega dne kralja Viktorja Emanuela. Glede na kraljev rojstni dan bo imel vojvoda Bergamski v Makali revijo divizije »gran Sassos«.

Včeraj je krenila iz Adis Abebe karavana 200 mezzov v Desijo, da odnese živeža tistim novinarjem, ki bodo odpotovali z avtomobili v Desijo 14. t. m. Karavano spremlja šest čvrstih tekačev, ki morajo preteči do 40 milj na dan in ki bodo vršili posebno kurirsko službo za Reuterja med Desijo in Adis Abebo.

Abesinsko-arabska pogodba

Havas poroča iz Adis Abebe: Doznava se, da je abesinski cesar sklenil zelo važen dogovor z jemenskim imamom. Dogovor ureja bodoče odnose med obema državama in vsebuje tudi vojaško klavzulo. Abesinija upa, da bo k temu dogovoru pristopil tudi Ibn Saud, vladar sevdijske Arabije. Posebni odposlanec jemenskega imama Suid Moham-med se je včeraj odpeljal iz Adis Abebe. Pred odhodom je imel več razgovorov s cesarjem.

Aloisi v Monakovem

Zahvala Hitlerju za nevtralnost?

Dunaj, 10. nov. c. »United Press« javlja iz Monakovega, da je nenadoma prišel tja zastopnik Italije pri zvezi narodov, baron Aloisi. V Monakovem se nahaja tudi italijanski poslanik v Berlinu Attolico. Oba državnika sta se sestala v hotelu »Continental«, kjer so se jim pridružili tudi še nekateri italijanski diplomati. Na koncu sta Aloisi in Attolico govorila tudi z vladnimi zastopniki Nemčije. O vsebini razgovorov ni ničesar znanega. Časopise pa ugiblje, da je bil prihod Aloisia v Monakovo in njegovi razgovori s poslanikom Attolicom v tesni zvezi z zadržanjem »mčije v sedanjem abesinskem sporu. Aloisi se je prišel tudi zahvaliti Nemčiji, da se je odločila za strogo nevtralnost.

Tajna komunistična organizacija v Austriji

1000 aretiranih na Dunaju

Tajni medčlanski znak na robu grošev

Dunaj, 10. nov. TG. »United Press« poroča, da je bilo zadnje dni aretiranih nad 1000 oseb, ki so osumljene, da so bile vključene v protizakonitih marksističnih organizacijah. Organizacija je bila posebno močno razpletena med železničarji in med delavstvom električne stroke. Največ aretacij je bilo izvršenih včeraj popoldne in sicer na podlagi imenika, ki je prišel policiji v roke čisto po naključju in ki je vseboval imena in naslove vseh organizacij kakor tudi vseh rednih članov. Policija je odkrila tudi način, kako so se člani teh podzemskih organizacij, ki drug drugega niso poznali, ker so bili povezani v trojke in petorke, med seboj spoznavali. Vsak član je pri vstopu v organizacijo dobil kovanec za en groš, na robu katerega je bila komaj vidno vklesana članska šte-

vilka. S tem grošem so se med seboj identificirali. Pri večini aretiranih oseb je policija našla te »organizacijske groše«. Polic. oblasti so mnenja, da vseh organizacij še niso zajeli, marveč samo del, ki spada pod isti celični krožek. V političnih krogih se sprašujejo, kako je bilo mogoče, da se je pod strogim diktatorskim režimom mogla razvijati tako močna podtalna komunistična organizacija in dolžijo sedaj majorja Fey, ki je do nedavnega bil minister za javno varnost v državi, da je našim podpiral organizacijo, da bi eventualno z njeno pomočjo strogolavil Schuschniggja in Starbemberga. Seveda so to le ugibanja o aferi, ki vzbuja nervoznost in ki jo bo v najkrajšem času policija popolnoma razčistila.

Hoareov govor

London, 10. novembra. AA. Reuter poroča: V svojem govoru na banketu na čast novemu lord-majorju je g. Hoare orisal najprej delo nacionalne vlade na polju notranje politike, nato je pa poudaril obnovu kredita in zaupanja ter prešel na zunanjo politiko. V tem delu svojega govora je g. Hoare pred vsem popisal, kakšno stališče je morala zavzeti angleška vlada sprčo težkih okoliščin, nastalih zaradi italijanske-abesinskega spora.

Ta spor, je dejal govornik, je »spravil v zelo hud položaj mnogo Angležev, zlasti tiste, ki cenijo prijateljstvo z Italijo in usluge, ki jih je dala svetu. Če bi obrnili hrbet osialemu svetu in rekli, da je ZN doživela polom, je nadaljeval Hoare, in da se velika nesoglasja ne dade uređiti drugače, kakor z vojno, s čimer bi se države spet vrnile k sili in sebičnosti: to ni bila niti trenutek možnost, na katero bi mislil posten Anglež. Mi smo dali svojo besedo, da za nas pakt ZN velja, in to besedo moramo držati. Dvignil sem glas zoper silo, kakor jo je zahtevala vsa Anglija, ker mi nikakor ne moremo zapustiti prijateljev miru. Velik vpliv imamo na svetu in pravo strahopetstvo bi bilo, če bi se temu vplivu odrekli. Naša politika sestoji v tem, da stalno in odločno izvršujemo vse svoje obveznosti povsod, kjerkoli jih imamo, in da se borimo za mir povsod, kjer je ogrožen. Ta politika je preprosta in jasna. Toda če moramo braniti mir, moramo biti tudi sposobni same sebe braniti in v celoti izpolniti svojo nalogo pri kolektivni akciji. V obzidju naše obrambe, in obrambe našega imperija je mnogo resnih razpok in v današnjih razmerah ne smemo dovoliti, da bi se te razpoke še bolj razširile, sploh ne smemo pustiti, da bi obstajale. Naša dolžnost do našega naroda je, da branimo naše obrežje in da zavarujemo vse naše dežele, kolikor le moremo, pred vsako zunanjo nevarnostjo.

Na koncu svojega govora je Hoare pozval vse prebivalstvo britanskega imperija, da ostane solidarno samo med seboj in solidarno z Društvom naroda.

Kingsford Smith izgubljen

Pariz, 10. novembra. AA. Havas poroča iz Singapura: Vsi letalci, ki so iskali slavnega rektorja Kingsforda Smitha, so se ponoči vrnili v Victorio, ne da bi bili mogli najti sled za Smithovim letalom. Davi na vse zgodaj so nekateri teh letalcev ponovno odleteli, da bi poiskali pograbenega rektorja. Razen tega so iz Penanga poslali več bombarderjev, ki bodo križarili nad morjem. Letalec Melrose išče Smitha v predelu okoli Ranguna.

Marsejski zločinci pridejo 18. novembra pred sodišče

Pariz, 9. novembra. AA. Časopisi poročajo iz Aixa v Provenču, da je dokončno sklenjeno, da se bo razprava proti marsejskim atentatorjem začela 18. t. m.

Belgrajske vesti

Belgrad, 10. nov. m. V navzočnosti odposlancev finančnega, poljedelskega in pa gozinskega ministarstva je imela danes v dvorani Nabavljalne zadruge občni zbor zveza sladkovodnih ribarskih združenj.

Belgrad, 10. nov. m. V dvorani Rdečega križa je imela danes občni zbor Zveza skavtov, ki se je udeležil tudi odposlanec Nj. Vel. kralja kapetan Vukelič. Navzočni so bili tudi angleški in češkoslovaški zastopniki.

Belgrad, 10. nov. m. Nocoj ob 5 je imel sejo klubov odbor JRZ, na kateri so se pretresala vsa vprašanja v zvezi z bodočimi volitvami stalnih skupščinskih odborov.

Nedeljski sport

Primorje : Ilirija 3:0 (1:0)

Ljubljana, 10. nov.

Danes sta se srečala v prid podvezne blagajne ljubljanske rivala Primorje in Ilirija, ki nista nastopila v svojih kompletnih postavah. Tudi občinstva se je nabralo komaj 300. Prepogoste tekme v zadnjem času med tema dvema nasprotnikoma so vzrok, da med gledalci nogometa ni več tolikšnega zanimanja za njihova srečanja. In če je tekma še prijateljskega značaja, kakršna je bila današnja podvezna, potem še bolj pade zanimanje občinstva.

Sodniku g. Macorattiju sta se predstavili moštvi v naslednjih postavah:

Primorje: Magister — Hassel, Bertoncelj — Zemljak, Zavrl, Kukanja — Janežič, Slanina, Jež, Race, Pepček.

Ilirija: Malič — France Žitnik II. — Bogme, Varšek, Jože — Unterreiter, Aljančič, Pikič, Slapar, Doberlet.

O igri sami ni dosti povedati, ker sta igrali obe enajstori ležerno in brez vsake borbenosti. Pa tudi boljše moči smo pogrešali na eni kakor na drugi strani; očitno se oboji hranijo za nedeljske odločilne borbe v zagrebški skupini. Kljub temu smo pa videli nekaj prav lepih potez, zlasti pri črno-belih, ki so bili precej časa v premoči zdaj več, zdaj manj. Pa tudi za zabavo so parkrat poskrbeli igralci pred ilirjanskim golom, saj je bilo dvakrat vse na kupu, da je bilo res komično. Ne glede na to in ne glede na značaj današnje tekme pa lahko tudi trdimo, da v marsikaki prvenstveni in važni tekmi nismo videli toliko lepo izpeljanih potez in napadov.

Ce pogledamo vrste igralcev, opazimo — kakor sem že omenil — precej namestnikov. Morda sta hoteli vodetvi preizkusiti nove moči za prihodnjo borbo, kajti zadnja nedelja je pokazala, da spada marsikak »kanonc« med stare šaro. Pri Primorju se je po daljšem presledku pojavil zopet Bertoncelj, ki je tudi danes briljiral s svojimi čistimi in dolgimi udarci. V krilski vrsti se

Zemljak ni držal svojega mesta, zato mu je nasprotno levo krilo običajno ušlo. Zavrl v sredini je preveč egoističen. Saj je dobro streljal na gol, vendar bi bilo danes največkrat uspešnejše, če bi raje pravilno podal. V napadu je bil tudi to pot najboljši Pepček, ki se je pozneje tudi na krilu izkazal. Ilirija je imela najboljšega moža v Doberletu na levem krilu. Je to pač star rutiniran igralec, katerega Ilirija še ne bo smela izločiti iz prvega moštva. Obramba je imela dosti posla, ki ga je tudi zadovoljivo odpravila, vendar bi morala pred ostrejšim napadom še bolj kloniti. Unter v napadu se ni obnesel in je bila njegova zamenjava pozneje veliko bolj na mestu. Napad, ki je bil že sam na sebi šibek, tudi ni imel zadostne odpore od krilske vrste.

Igro so otvorili Primorjani, ki so izsilili v 11. minuti dva kornerja zaporedoma proti Iliriji, a sta ostala oba neizrabljena. Isto se zgodi s kornjerjem, diktiranim v 14. minuti proti Primorju. V 25. minuti pošlje Janežič žogo v mrežo Ilirije in postavi 1:0 za svoje barve. Potem Primorje še bolj pritiska in ustvarja nevarne situacije, toda Jež zastrelja dve popolnoma zrela šansi. V 43. minuti sledi še en kornjer proti Iliriji, tudi brez vpliva na rezultat in kmalu nato konec prvega polčasa.

Drugi polčas so otvorili Ilirjani. Oboji so popustili in igra še bolj izgubi na svoji privlačnosti. V 16. minuti diktira sodnik kornjer proti Iliriji, a ga Primorje ne izrabí. V 24. minuti postavi Pepček 2:0 za črno-bele. V 27. minuti sledi kornjer proti Primorju, ki stanja ne izpremeni. V 35. minuti postavi Janežič po Pepčevem prostem strelu 3:0, ki se do konca ne izpremeni. V 35. in zadnji minuti sledita še dva kornerja proti Iliriji, ki pa stanja tudi ne izpremenita.

Tekmo je sodil g. Macoratti dobro.

Predtekma:

Primorje juniorji : Mars 1:0.

Lepa zmaga BSK v Franciji

Pariz, 10. nov. m. Popoldne ob pol treh se je vršila v Cayennu, mestu ob severozahodni francoski obali, mednarodna tekma med BSK in klubom Stad Malherbom. Ker so nekateri igralci BSK-a ostali v Parizu, Šipos pa je odpoval v Bern, je vodstvo BSK določilo spremembo postav: Jakšič, Radovanović, Hügl, Lechner, Stevović, Knežević, Tirnanič, Surdonja, Marjanović, Božović, Pavešič. Jugoslovani so igrali s silnim elanom in izizivali pri gledalcih s svojo hitro akcijo pravi vihar navdušenja. Pokazalo se je, da je imelo vodstvo pri spremembi postav zelo srečno roko.

Naši igralci so se po prvih začetnih udarcih takoj znašli in prevzeli igro popolnoma v svojo oblast. Tako se jim je posrečilo vzdržati ves prvi polčas, ki se je končal izidom 2:0 za BSK. V drugem polčasu se je nasprotnik z vsemi silami potrudil, da bi dosegel izenačenje ali pa vsaj čim boljši rezultat. Res se jim je posrečilo t. i. gol v začetku drugega polčasa zabiti žogo v mrežo BSK, toda ta je kmalu zvišal na 3:1. Pozneje sta še vsak zabila po en gol, tako da je bil končni rezultat 4:2 za BSK. Zmaga BSK je častna in tudi zaslužena.

Pri lenivosti črev

je naravna

Franz-Josefova

grenka voda prijetno dobro učinkuje domače sredstvo, ki zmanjšuje težave, ker večkrat je male množine dobro delujejo.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15483, 25. V. 35.

Propagandni lahkoatletski miting SK Sloge

Ljubljana, 10. nov.

SK Sloge je priredila v petek, soboto in nedeljo propagandni lahkoatletski miting. Slabo vreme je zelo oviralo tekmovanje, tako da so morale izostati razne točke in tudi udeležba od strani tekmovalcev je bila zelo minimalna. Bili so sami atleti ASK Primorja, kajti prireditelj ni postavil prav nobenega na start. V kolikor so se pa izvršile posamezne točke, so bili doseženi prav lepi rezultati, zlasti v tekih, če pomislimo na raznošeren teren. V posameznih panogah so se tekmovalci takole plasirali:

800 m: 1. Srakar Franc (P) 2:03.9; 2. Skušek Marjan (P) 2:04.6; 3. Ogrin M. (P) 2:10. 1000 m: 1. Zoraga Aleks (P) 2:38.9 (nov rekord); 2. Srakar Franc (P) 2:45.7; 3. Skušek Marjan (P) 2:50.9. — Dosedaj je imel rekord Krevs s časom 2:41.9 (1933).

2000 m: 1. Krevs Ivo (P) 5:57.9 (rekord — dosedaj ni bilo rekorda na tej progi); 2. Srakar Ivan 5:52.

Krogla (jun.): 1. Kajfež Karel 13.74 m; 2. Kosce Miloš 12.61 m; 3. Vahar Zdenko 10.52 m; 4. Polak Bojan 10.07 m.

Krogla (seniorji): 1. Stok 9.96 m; 2. Požar D. 9.85 m.

Skok v višino (jun.): 1. Vahar Zdenko 1.50 m; 2. Polak Bojan 1.45 m; 3. Kosce Miloš 1.40 m. Skok v višino (sen.): 1. Požar Danilo 1.45 m; 2. Stok 1.40 m.

Disk (jun.): 1. Kajfež Karel 41.03 m; 2. Kosce Miloš 34.92 m; 3. Polak Bojan 24.42 m; 4. Vahar Zdenko 21.77 m.

Mariborski sport

NOGOMETNI TURNIR V KORIST LNP

Maribor, 10. novembra.

Tukajšnji okrožni odbor je danes na stadionu SK Železničarja izvedel brzoturnir mariborskih klubov v korist LNP. Glavna para bila ISSK Maribor in SK Rapid 1:1 (0:0). Igra je bila z obeh strani zelo slaba in za njo ni bilo posebnega zanimanja. Maribor je nastopil s tremi bivšimi igralci Svobode, ki pa niso okrepili moštva. Goli so padli v 1. in 2. polčasu po Milošu za Maribor in v 5. minuti po Kranjcu za Rapid. Sodil je Jančič v stilu igre. Zreč je prisodil zmago SK Rapidu.

Finale SK Železničar : SK Rapid 1:0 (1:0). Nekoliko živahnješa je bila igra v prvi polovici, dočim je drugo polovico igral SK Železničar skoraj vso igro v kazenskem prostoru Rapida. Edini

Celjski sport

Celje, 10. novembra.

Ob priliki današnjega podveznega dneva sta bili popoldne na Glaziji dve prijateljski tekmi. Pri prvi tekmi med SK Jugoslavija in SK Olimpija je zasluženo zmagal Jugoslavija z 2:1 (2:0). Jugoslavija je podala izvrstno igro, ki ni bila nezanimiva in tudi ne primitivna, kakor to večkrat bomo. Zlasti prvi polčas je bila tekma izredno živahna in zanimiva. Igralci so se odlikovali posebno v startu in podajanju. Edini gol za Olimp, ki je padel koncem 2. polčasa, je bil neubranljiv. Sodil je dobro Seiti.

Pri drugi tekmi med prvorazrednim moštvom Atletikov in SK Celjem so zmagali prvi z 2:1 (1:0). Atletiki so postavili v polje odlično enajstoričje, ki je izvrstno kombinirala in po večini prevladovala. SK Celje je igral predvsem na pred, ki pa ni prinesel nobenih uspehov. Častni gol je padel iz nezaslužene 11 metrovke. Sodil je Vebler ne preveč objektivno. Obe tekmi je gledalo kakšnih 300 ljudi.

Zagreb, 10. nov. b. Concordia : Slavija (Osijek) 7:1 (4:0).

Belgrad, 10. nov. b. BASK : ZAK (Vel. Kikinda) 3:2.

Subotica, 10. nov. b. ZAK (Subotica) proti Sparta 3:0 (1:0).

Nogomet na berlinski olimpijadi

Se za nobeno sportno panogo se ni zlomilo toliko kopij kot ravno za nogometni turnir, ki se bo vršil prihodnje leto na berlinskih olimpijskih igrah. Kdor pozna Nemce, ta je moral biti prepričan, da bodo oni dosegli, da se bo vršil o priliki njihove olimpijade tudi nogometni turnir; kajti taka reklama in taka propaganda, kakršna so ravno oni razvili po vsem svetu, ni mogla ostati brez uspeha. Pa tudi mi se veselimo njihovega uspeha, kajti olimpijske igre bodo radi nogometnega turnirja zelo pridobile na svoji privlačnosti. Sedaj pa poslušajmo, kaj pravi o tej stvari strokovnjak na nogometnem polju, g. dr. P. J. Bauwens, ki je dal v »Olympia-Pressdienst-u« jako zanimive podatke z ozirom na zadnje sklepe FIFE.

Nogomet, ki je v programu olimpijskih iger že od leta 1908, je bil že na zadnji evropski olimpijadi v Amsterdamu leta 1928 v nevarnosti, ker se FIFA (Federation Internationale de Football-Association) ni mogla zediniti z mednarodnim olimpijskim odborom glede olimpijskega amaterstva. Tedaj so samo zato in toliko premestili te težkoče, da se je nogomet sploh vršil. Toda nasprotstva na so se tako povečala, da na olimpijskih igrah leta 1932 v Los Angelesu sploh ni bilo nogometnega turnirja na programu.

Fifin kongres leta 1934 v Rimu pa je sklenil, da se posamezni narodi zopet lahko udeležujejo olimpijskih iger in njen predsednik je iste istega leta napravil iz tega sklepa formalni zaključek. S tem korakom pa Fifa nikakor ni odstopila od svojega prvotnega mnenja glede amaterskega vprašanja, ampak gre pri tej zadevi predvsem zaradi velikega pomena olimpijskih iger in sodelovanja nogometa na tej svetovni prireditvi. Glede na ta sklep so bili pooblaščeniki nekateri člani predsedstva Fife, da izdelajo osnutek za izvedbo nogometnega turnirja.

S tem je prišel olimpijski turnir zopet za en korak naprej. V najkrajšem času se izdelajo tozadevni predpisi, ki se bodo potem dostavili posameznim narodom, ki se bavijo z nogometom. Tehnično izvedbo turnirja so izročili g. dr. Bauwens-u in K. J. J. Lotsu. Narodi se morajo prijaviti do 20. junija 1936, poimenske prijave posameznih igralcev pa je poslati do 18. julija 1936. Če se prijavi več kot 16 narodov, se bodo vršila v raznih mestih Nemčije izločilna tekmovanja. Posamezne narode bodo razdelili po njihovi moči, odnosno kvaliteti v dve skupini, izmed katerih močnejši pride brez izločilnih tekem v oficijski turnir. Od druge skupine bo pa sodniški zbor one izžrebal, ki morajo pred turnirjem odigrati izločilne tekme, da se dobi iz prve izbrane skupine 16 moštvo. Oficijskega turnirja, ki se bo vršil na berlinskih igriščih ter olimpijskem stadionu v času od 3. do 15. avgusta, se bo udeleževalo samo 16 narodov. Le-ta moštva se razdelijo zopet v dve enakomočni skupini in potem bo žreb določil, katera moštva ene skupine bodo igrala proti moštvom druge skupine. Za drugo in naslednja kola zopet odloči žreb, katera moštva igrajo skupaj. Tudi

zmagovalni pari iz obeh skupin za naslednja kola se izžrebajo. Če bi bilo na manj kakor 16 narodov — kar pa seveda ni pričakovati — bo tehnična komisija določila sistem, po katerem se bo izvedel turnir.

Olimpijske igre bodo z nogometnim turnirjem — kakor smo že omenili — zelo pridobile na svoji privlačnosti. Celo pri onih narodih, kjer je bil nogomet manj priljubljen, se je v zadnjem času stvar obrnila na bolje. Kajti povsod so spoznali, da je treba dati nogometu ono mesto, ki ga po svoji priljubljenosti med narodi zasluži. V nekaterih državah so pa tudi s tega stališča proti sodelovanju na olimpijskem turnirju, češ, da ne bodo mogli pokazati svoje prave moči v tej sportni panogi, ker ne bodo sodelovali s svojimi profesionalnim moštvom, amaterji pa jih ne bodo mogli polnovredno zastopati. Ta bojazan pa je tudi odveč, kajti svet prav dobro ve, kako močni so v kaki državi nogometaši in še prav posebno profesionalci. Nasprotni efekt bi se dosegel z nesodelovanjem, kajti marsikdo si bo lahko mislil, da pri teh narodih nočejo dovolj skrbeti za amaterstvo. Sport, ki se ne opira na amaterstvo, je slejkoprej zapisan smrti. Samo poglejmo Anglijo, kjer je nogometni sport tako lepo razvit in ima najbolj zdravo podlago. Tam imamo na primer samo 5000 vpisanih profesionalnih igralcev napram enemu milijonu amaterskih nogometašev. In ravno zato bo na nemški olimpijadi turnir večji kakor kjerkoli doslej in nogomet bo na berlinskih tleh zopet preizkusil svoje moči ter pridobil še itak velikanski krog ljubiteljev tega sporta še bolj zase; kajti borba 22 moč bo stalno držala v največji napetosti ves berlinski olimpijski stadion.

Ljubljana ob 100 letnici Dav. Jenka

Ljubljana, 10. novembra.

Spomin skladatelja Davorina Jenka, čigar 100 letnica rojstva poteka letos, je počastila tudi mestna občina ljubljanska, ki mu je postavila pred hišo št. 11 v Kolodvorski ulici, kjer je umrl, lečen spominek, narodeč marmornat stebrič, v katerega so vklesane besede:

SKLADATELJ NAPREJ ZASTAVA
SLAVE, BOŽE PRAVDE, DAVORIN
JENKO ROJEN 9. NOVBEMBRA 1835
V GORJAH PRI KRANJU, UMRL V
TEJ HISTI 25. NOVBEMBRA 1914.
—
MOL MCMXXV.

Danes dopoldne ob pol 12 je bila pred tem spominkom lepa žalna slovesnost, ki se je je udeležilo precej ljubljanskega občinstva, zlasti glasbenega sveta. Med zbranimi je bilo tudi več javnih predstavnikov in odličnikov. Mestno občino ljubljansko je zastopal župan dr. Ravnihar, ljubljanskega škofa kanonik dr. Kimovec, univerzo rektor dr. Samec, prosvetno upravo inspektor I. Dolenc, Apelacijsko sodišče dr. Golja. Prosvetno zvezo je zastopal dr. Česnik, Jugoslovansko pevsko zvezo dr. Kopore iz Beograda, Pevsko zvezo g. Puš, Hubadovo župo dr. Svigelj itd. Navzočen je bil tudi zastopnik vojaških oblasti. Med ostalimi udeleženci je bilo opaziti precej slovenskih kulturnih delavcev. Polnostojno je bil zbran ves zbor Glasbene Matice in njena pevška šola. Prapor ljubljanskih pevskih društev »Glasbene Matice«, »Ljubljane«, »Slave« in »Zvonac« so lepo povdarili pomen slovesnosti.

Za začetek je možki zbor Glasbene Matice pod vodstvom g. Poliča zapel pokojnikovo molitev »Ti, ki si nas ustvaril«. Nato je spregovoril župan dr. Ravnihar, ki je v toplih besedah slavil pokojnega skladatelja. Davorin Jenko je bil na glasbenem polju

**NE
PUSTITE,**
da Vam do 48%
dragega »uriva
gre skozi okno!
Zahtevajte naše
brezplačne
prospekte.

Windfix

Jug. pat. k. obučevinasto kovinsko zatesnilo za okna in vrata
A. Mrlič, Zagreb, Gajeva ulica 20
Zrnet Franjo, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 1.

prvi, ki je zavestno pripravljaval duhovno podlago za današnjo zedinjeno Jugoslavijo, saj je komponiral slovenske, srbske in pa hrvatske pesmi, poleg tega pa nad 20 let glasbeno deloval v Beogradu ter si pridobil istih zaslug za srbsko glasbo, kakor si jih je pridobil Slovenec Jernej Kopitar za srbski književni jezik. Opisal je v kratkih potezah njegovo življenje, delo in ustvarjanje ter ga predstavil kot vzor vsem današnjim kulturnim delavcem za ustvaritev boljših kulturnih odnosov med tremi jugoslovanskimi narodi. Na koncu njegovega govora so zbrani zaklicali trikratni »Slava«.

Nato je govoril v imenu Pevske zveze g. Ludovik Puš, ki je naglasil, da nam je Davorin Jenko pokazal pot, kako se ustvarja kulturno edinstvo jugoslovanskega naroda. Slednjič je spregovoril za Južnoslovansko pevsko zvezo in za Hubadovo župo dr. Svigelj, ki se je v imenu teh dveh pevskih organizacij zahvalil mestni občini, da je počastila Jenkov spomin.

Nato je dekliski zbor pevške šole Glasbene Matice pod vodstvom g. Sonec zapel še Jenkovo »Tiha luna«, s čemer se je slovesnost končala. Ljudje so si nato ogledali še spominek.

KINO UNION **Danes ob 14 uri**
Mladinska matineja Prosvetne zveze
Janko in Metka
praviljen film
TEL. 22-21

Ob 16, 19.15, 21.15 uri zadnjič
Tako je končala ljubezen
Predprodaja vstopnic od 11 — 12.30 in od 15 ure dalje

spominjajo na konec svoječasne proslule Kmetijske eksportne zadruge. Zanimivo je, da so začeli svoječasni funkcionarji razpuščeno »Naprednost« izdajati te dni v Mariboru posebno glasilo »Zadrudni gospodarski«, katerega prva številka je izšla včeraj. V njej se zahteva, da se poveri likvidaciji »Naprednosti« drugim osebam.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 10. novembra.

Zadnja pot Zupančičeve matere. Danes ob 4 popoldne je bil pogreb gospe Ane Zupančičeve, matere pesnika Otona Zupančiča. Pred Kolizejem se je zbralo zelo številno občinstvo. Oo. franciskani so opravili cerkvene obrede, pevec Glasbene Matice pa so zapeli žalostinko »Poljana tožljiva«. V žalnem sprevodu so za užaloščenimi sorodniki šli med drugimi tudi člani in uprava Narodnega gledališča z ravnateljem Golio in Policem na čelu, francoski konzul g. Remerand, lektor francošine na univerzi La Croix, prof. Jaklič za francoski krožek, PEN-klub in zastopnik Jug. novinarskega združenja, dalje mnogi literati ter kulturni delavci. V častnem številu so spremlili svojo sestanovalko tudi stanovaleci Kolizeja. Pevec so pred viaduktom zapeli še žalostinko »Blagor mu«. Pokojni gospej naj sveti večna luč!

Telefon **KINO SLOGA** Telefon
27-30 27-30

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri • Ufina razkošna opereta

OSREČI ME

Smeš, humor, razvedrilo, najboljši igralec in komik

Danes ob 14.15 zadnjičkrat matineja

LJUBEZEN V SNEGU

Zimsko športna šola. Din 450 enotna cena

Zopet zastrupljenje. V Ljubljani je prišla očitno razsajati epidemija samoumorov. Največ segajo sedaj samomorilni kandidati po strupih oziroma po omamilih, ki so v nekoliko večjih količinah nevarni življenju. V soboto se je zastrupil neki možki »srednjih let«, o katerem je nedeljski »Slovenec« poročal, da je poskušal izvršiti samomor najbrž iz bede, v resnici pa je svoje nepremišljeno dejanje storil iz drugega vzroka. Sedaj je že izven nevarnosti. — Davi pa je moral reševati avto prepeljati v bolnišnico neko mlajšo žensko, ki je ponoči zaužila nekaj alkalicih strup ter je bila že nezavestna. Tudi zanj se trudijo zdravniki, da ji rešijo življenje. Motiv tega poskušene samomora ni znan.

— Enodnevi izlet v Trst in dvodnevi izlet v Gorico-Trst z avtom 17. novembra. Prijave s fotografijo, osebnimi podatki in s plačilom do 15. novembra. — »Po božjem svetu«, Ljubljana, Soutpeterska vojašnica.

Od Soče čez Zilo

**Zlata sv. maša velikega narodnega delavca
župnika Franceta Treiberja**

V sredini sedi zlatomašnik Frane Treiber, na desni njegov brat višji štabni zdravnik dr. Treiber, na levi od zlatomašnika njegova svakinja soproga dr. Treiberja, poleg nje pisatelj in dekan Ksaver Meško, zraven dr. Treiberja pa prošt Benetek.

Vzor duhovnika po božjem Srcu in narodnega delavca, ki ga ni opasala vse življenje nobena žrtev, nobeno nasprotovanje, nobene grožnje, župnik France Treiber je v Smilavžu pri Slovenj Gradcu obhajal v nedeljo Kristusa Kralja 27. okt. zlato sv. mašo. Rojen l. 1863 v Bačah ob prelepem Baškem jezeru blizu Beljaka je služboval od l. 1886 do prevrata na raznih župnijah na Koroškem, 20 let v St. Rupertu ob Velikovu, kjer je zidil veliko »Narodno šolo« in jo vodil z velikimi žrtvami do leta 1920, ko se je po ponesrečenem plebiscitu moral nasprotnikom umakniti na Stajersko, kjer deluje zdaj navzlic letom še vedno z mladeniško navdušenostjo. Ob zlati sv. maši so mu pokazali svojo hvaležnost sedanjí župljani, a tudi Korošci, ki so jih zastopali mil. g. prošt Benetek iz Tinj, bivši župan velikovski g. Carl in dve oč šolski sestri iz St. Ruperta. V nedeljo se je zbrala v Smilavžu ogromna množica. Pred župniščem so zlatomašniku čestitali v navdušenih govorih otroci,

dekleta Marijine družbe, ki jo je g. zlatomašnik ustanovil in jo vzorno vodi, zastopnik apostolstva fantov in mož, zastopnik župnje in župan g. Arh. V cerkvi je naredila zlasti globok vtis prelepa pisarna čestitka prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. Tomažiča. Naj bi dočakal idealni duhovnik in narodni bорец in delavec g. zlatomašnik še biserno in železno sv. mašo! Bog ga živi!

Zaprtie, neredno vrtje v debelem črevesu, slaba prebava, glavobol vsled zaprtja se naglo odpravi z uporabo naravnih

Franz-Josefove

grenke vode — ena polna čaša na prazen želodec.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 8-br. 15485, 25. V. 35.

Kultura koroških Nemcev

Sele te dni je prispela v Ljubljano vest o dogodku, ki nad vse zgovorno kaže, kako zelo se morajo oni, kateri mislijo, da se smejo člani naše manjšine na Koroškem svobodno gibati ter da so vsaj poedinci varni pred napadi na njih življenje in telo.

Dne 20. oktobra je bil v Društvenem domu v Dobrli vasi velik nastop slovenskih pevskih zborov Podjune — vzhodnega dela slovenske Koroške. Nad 500 naših rojakov je prihitelo v Dobro vas in napolnilo dvorano do zadnjega kotička, skoraj tretjina poslušalcev pa je morala radi pomanjkanja prostora oditi. Ker so slovenske prireditve povsod dobro obiskane, so zavoljo tega nestrpnim Nemcem in nemškutarjem že dolgo trn v peti. Zato jih skušajo motiti pri vsaki priliki, enkrat z gnili mišmi, drugič z oglušajočim truščem, če pa vse skupaj ne zaleže, si pa izberejo žrtve med prireditelji ali med občinstvom.

Po končanem koncertu je sedela večja slovenska družba v bližnji gostilni. V sosednjo sobo se je natepla topla nemških izzivačev, z namenom da s »Heil« — klici izzove kak nered. Ker naši rojaki na izzivanja niso reagirali, jih je to še bolj razkacilo in sklenili so izbrati si žrtve, nad katero bi se znesli. Ta prilika se jim je nudila, ko je hotela gđ. Milka Hartmanova, slovensko dekle iz pliberške okolice, iti skozi omenjeno sobo na prost. Ko je šla mimo izzivaškega omizja, je nekdo izmed izzivačev pograbil steklenico za pivo in ji jo od strani vrغل v glavo ter jo tik očesa nevarno rnil. V splošni zmedji, ki je tedaj nastala, je strahopetni napadalec pobegnil, ne da bi ga mogel kdo na mestu prijeti. Sele čez nekaj dni ga je slučajno neki Slovenec spoznal v Celovcu in izposloval njegovo identifikacijo. Radovedni smo, ali bo zdaj vsaj sodišče z nepristransko preiskavo in s primernim kaznovanjem krivca storilo svojo dolžnost in dalo vsaj nekoliko zadoščenja poškodovanki, katere oko še vedno ni izven nevarnosti. Ne daj Bog, da bi morali glede sodne oblasti zadobiti prepričanje, da štiti samo pripadnike večine in ne tudi manjšine!

Nič manj ilustrativen za miselnost avstrijskih krogov pa je drugi dogodek, ki se je prav tako odigral v Dobrli vasi, samo teden dni navrh. Na zborovanju domovinske fronte, organizacije, katere naj bi po intencijah ustanoviteljev družila vse konstruktivne sile brez ozira na narodnost in mišljenje, v kateri pa vedno bolj narašča vpliv nam sovražne Heimwehr, je govoril tudi — in sicer v navzočnosti številnih Slovencev — dobrolovaški župan Taurer, ki je ves svoj govor posvetil vprašanju koroških Slovencev.

Po starem receptu je označil zavedne Slovence za izdajalce — pravi izdajalci, t. j. narodni odpadniki so namreč »domovini zvesti« —, s katerimi in Nemcem in »domovini zvestim« Slovcem nemo goče sodelovati v okviru domovinske fronte. Slovenski narodni delavci niso vredni nemškega zapuščanja, ker se pred celovsko oblastjo zavijajo v državi — zveste plašče, v resnici pa tajno ruvarijo naprej. Ti spadajo, je dejal, prej v taborišče v Wöllersdorfu. Obregnil se je kajpada tudi ob prireditelju na Poljani pri Prevaljah, ob Malgajev spomeniku (kakor da bi bili v Avstriji živeči koroški Slovenci pri tem kaj udeleženi!) prav posebno pa je ožigosal pevski nastop dne 20. oktobra v Dobrli vasi kot izzivalen za Nemce. — Glede šolskega vprašanja, pa je izjavil debesedno: »Vlada se na par tisoč koroških Slovencev ne more ozirati. V slučaju pa da bi ugodila šolskim zahtevam koroških Slovencev, bomo nastopili s silo in jih onemogočili s šolskim štrajkom.«

Ali je treba k vsemu temu še kakega komentarja? Radi bi vedeli le to, kaj pravi k temu oni del Slovencev tu in onstran meje, ki še vedno upa, da bo Nemce prešinil čut pravičnosti, enako zanimivo pa bi bilo vedeti, kaj poroče k temu mož, ki je letos svecano zatrijeval, da bo manjšinsko vprašanje na Koroškem »vzorno rešeno«.

Avstrijska zvezna himna v ustih koroškega slovenskega otroka

Po napevu stare »cesarske« Bog ohrani, Bog obvari... je spenil Otokar Kernstock novo avstrijsko zvezno himno: Sei gesegnet, ohne Ende — Heilmatende, wunderhold! Pesem ni prestavljena na druge jezike in pojejo jo samo v nemškem jeziku. Šolska mladina jo poje pri svojih šolskih mašah ob začetku in ob sklepu šolskega leta. Pojo jo tudi tisoči slovenskih otrok na Koroškem in zato je umestno, da se malo pomudimo pri besedilu imenovane himne.

Deutsche Arbeit, ernst und erlich,
deutsche Liebe, zart und weich

(nemško delo, resno in pošteno, nemška ljubezen, nežna in mehka) — kako spadata, ta dva verza v usta slovenskega otroka? Če nemški otrok poje slavo nemškemu delu in nemški ljubezni, je to prav in v redu — a kaj ima slovenski otrok opraviti z nemškim delom in z nemško ljubeznijo? To sta dva verza, ki sta primerna samo za Nemce, ker diha nemško misel in nemško tendenco. Nemci gotovo tudi nikjer na svetu ne prepevajo: Hej Slovani ali Slovenec sem!

Keine Willkür keine Knechte,
gleiche Pflichten, gleiche Rechte,

(nikake samovolje, nikake hlapci, enake dolžnosti, enake pravice), kaka ironija sta ta dva verza obenem z onim: Offne Bahn für jede Kraft (odprta pot za vsako moč) v ustih slovenskega otroka! Ze to, da mora slovenski otrok peti zvezno himno v nemškem jeziku, kaže, da ni resnica, kar se v teh verzih trdi! »Nobene samovolje, nikake hlapci — odprta pot za vsako moč — enake dolžnosti, enake pravice« — če bi bila to resnica, potem bi se »narodni slovenski otrok na Koroškem« vzgajal na podlagi slovenskega materinskega jezika, ravno tako kakor se nemški otrok vzgaja na podlagi nemške materinskega jezika. Kajti to vendar ni enaka pravica, če slovenski materinski jezik v koroški šoli nima nikake veljave, če se trpi v njej samo kot uboga Pepelčica, kot zasilo sredstvo prve mesece! To je vendar »Willkür, samovolja, krivica, moralčno nasilje, ubijanje slovenstva!

In če slovenski otrok ne sme peti v šoli slovensko, marveč samo nemško, če se slovenskim otrokom celo pod kaznijo prepoveduje, da bi se smeli med seboj v odmorih slovensko pogovarjati! Če se otrokom strogo ukazuje, da smejo ne le v šoli, marveč tudi zunaj šole samo z »Grüss Gott« pozdravljati! Če učiteljski z otroki nemško molit! Če morajo otroci v taktu skupno izgovarjati ali peti nemško pesem pri igranju! Če so vsi napisali v šolah nemški! Če visijo po šolah slike, ki so jih Nemci uporabljali za plebiscitno propagando! Itd., itd.

Če je mnogo šol, v katerih se podočuje celo veronauk v nemščini in se marsikje slovenski otrok tudi pri katehezi ne uči slovenske molitve! In je tako slovenski otrok oropan najnaravnejše pravice, da moli in posluša božjo besedo v svojem materinskem jeziku!

Kaj pa je potem sploh »Willkür — samovolja«, če to ne! Da, da, ravno nasprotno je res, kakor kar se trdi v imenovanih verzih! Samovolja vlada na Koroškem, kar zadeva rabo slovenske materinske v vsem javnem življenju; slovenski jezik se povsod zapostavlja; Slovinci kot Slovinci ni odprta prosta pot, je deželni in državni službi mora skrivati in tajiti svoje slovensko pokolenje, če hoče, da dobi službo. Celovški magistrat n. pr. ima izrecen sklep, da nobenega Slovence, če ni zatajil svoje narodnosti, ne sprejme v službo!

Samo v eni reči imajo Slovenci na Koroškem nesporno enake pravice, namreč: pri plačevanju davkov!

OBLEKA PO MERI IMA MNOGE PREDNOSTI!

A naš štof in Vaš dober krojač Vas ne bodeta stala dosti več od konfekcije.
Cene naših štofov so od 80— do 180— dinarjev.

VLADA TEOKAROVIĆ I KOMP.

Paraćin

Tržaški kanonik Slavec zlatomašnik

Dne 11. novembra praznuje »canonicus scholasticus« tržaškega stolnega kapitlja, msgr. Ivan Slavec petdesetletnico mašništva. — Menimo, da je prav, ako se tudi »Slovenec« spomni tega odličnega dušnega pastirja, ki je toliko let deloval posebno v tržaški okolici, pozneje pa v škofijski kuriji. Mons. Slavec je bil rojen dne 10. majnika 1850 v Lipici na Krasu. Svoje gimnazijske nauke je dovršil na tedanji nemški državni gimnaziji v Trstu, potem je vstopil v goriško centralno sementišče; dne 11. novembra 1885 pa je bil posvečen za mašnika, tako da sme zreti danes na pol stoletja duhovniškega delovanja.

Najprej je služil v Trstu kot kaplan, slovenski pridigar in tajnik škofijske pisarne; nato je postal župnik na Repentabru (pri Trstu). Njegovi cerkveni predstojniki so visoko cenili Slavčeve vrline: škof Nagl ga je postavil za dekana na Opčinah (pri Trstu), škof Karlin pa ga je poklical 1912 za kanonika v tržaški kapitelj. Kot kanonik je stal zveslo ob strani svojemu škofu zlasti ves čas svetovne vojne. Ko je po vojni stopil na tržaško stolico škof Bartolomasi, je takoj spoznal velike sposobnosti kanonika Slavca, ter mu poveril visoko službo generalnega vikarja, posebno za slovanske dekane; na tem mestu je ostal do odhoda škofa Bartolomasia. Leta 1924 je prišel v Trst sedanji škof dr. Fogar, ki je prav tako postavil Slavca za generalnega vikarja. Na tem odličnem, toda tudi odgovornosti polnem mestu je ostal kanonik Slavec do l. 1928, ko ga je bolezen prisilila, da se umakne iz upravne službe.

Zadnje čase sta ga leta in bolezen povsem priklenila na dom, sveto mašo pa še vedno opravlja. — Iz srca mu želimo, da bi mogel moliti še mnogo, mnogo let svoj »Intribo ad altare Dei«.

Kanonik Slavec je bil ne samo goreč župnik ter izvrsten upravnik: slovel je prav posebno tudi po svojem govornišnem daru. V privatnem občevarju je zelo ljudomil, tako da uživa širom vse tržaške škofije iskrene simpatije.

† Župnik Jožef Primožič

Kakor je je poročal »Poned. Slovenec«, je g. Jožef Primožič, župnik iz Prvačine, dne 29. oktobra na glavnem trgu tako padel, da si je zlomil roko. V četrtek, 31. oktobra je hotel iti v cerkev spovedovat, pa je zopet vsled slabosti na stopnicah tako nesrečno padel, da si je prebil črepijino, pretresel možgane in se onesvestil. Prepeljali so ga takoj v goriško mestno bolnišnico. Ker so pa tam takoj spoznali, da ni zanj več rešitve, so ga že v petek, na praznik prepeljali domov, kjer je potem v soboto, 2. t. m. izdihnil svojo blago dušo. Tako je bil gosp. župnik do zadnjega vedno delaven, saj je upravljal poleg svoje obširne župnije zadnjih 5 let še sosedno duhovnijo Gradišče, vodil domačo posojilnico itd., padel kot junak na polju dušnega pastirstva. Pokojni župnik se je rodil 15. marca 1864 kot sin trdnih kmetskih starih v Pevmi pri Gorici, absolviral je gimnazijo in bogoslovje v Gorici, bil 6. julija posvečen v mašnika, služboval potem kot kaplan v Kobaridu, kot kurat v Logu pri Boveu in od novembra l. 1900, torej celih 35 let, kot župnik v Prvačini. Kako je bil pokojni g. župnik vsled svoje prijazne ljudomilosti in gostoljubnosti pri vseh priljubljen, je pokazal 4. novembra dopoldne njegov veličastni pogreb, kakršnega še ni videla Vipavska dolina. Pogreba, ki ga je vodil pokojnikov prijatelj goriški stolni kanonik msgr. Anton Berlot, se je udeležilo 38 duhovnikov, okrog 5000 ljudi, ki so mu nanesli nebroj vencev, šopkov in evetlic in prvaška godba. Trije pevski zbori pa so mu zapeli v slovo žalostinke pred župniščem, v cerkvi in na pokopališču. Vse je pričalo o visokem spoštovanju, ki ga je užival pokojnik. Le malo katero oko je ostalo suho, ko so polagali krsto v grob; z glasnim jokom se je poslovilo ljudstvo od svojega očetovskega prijatelja in dobrotnika. Blagemu in vzornemu duhovniku naj bo ljubi Bog obilen plačnik za vsa njegova dobra dela in za vse preštane muke!

Zgoraj: Sanitetna služba pri ital. četah v Abesiniji. Spodaj: Italijani v Abesiniji zabijajo vodnjake

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnih »Franz-Josef grenčice«.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče mladinske igrice: Zolnir, Sola v nebesih, igra v treh dejanjih, 5 Din; Špicar, Martin Napuhel, pravljica igra v petih slikah 10 Din; Vir nedolžnega veselja, prireditev za prvobohajance, 15 Din; Pot k domu, božična slika s petjem in deklaracijami, priredila Ljudmila Poljanec, 6 Din, glasbene točke 8 Din; Na narodni praznik, štirje prizori, za slavnostne prilike, priredil dr. Ivan Lah, 10 Din; Triglavska bajka, pravljica igra v petih slikah, priredil Pavel Golia, 20 Din; Miklavž prihaja, trije prizori, spisal dr. Ivan Lah, 6 Din, glasbene točke (Solske oder, III), 4 Din; Tončkove sanje, Miklavžev večer, mladinska igra s petjem v treh dejanjih, spisal Fr. Rojce, 15 Din; Čudežne gosli, pripovedka s petjem in plesom v treh dejanjih, spisal E. Tiran — Ali vino ali vodo, četvergovor vzdržnika, piveca, pijanca in njegove žene, spisal A. Medved (Solski oder, II), 6 Din; Povodni mož, igrice za mladino v treh dejanjih, priredil Jos. Korban — Božična pravljica, otroška igra v treh dejanjih (Solski oder, I), 6 Din, glasbene točke 4 Din; Petrkove poslednje sanje, božična povest v štirih slikah, spisal Pavel Golia, 6 Din

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčnoljubljena in dobra soproga, mati in sestra, gospa

Frančiška Grden

soproga železn. zvančičnika

v nedeljo, dne 10. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 12. t. m. ob pol 3 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 11. novembra 1935.

Globoko žalujoči soprogi, otroci in ostalo sorodstvo.